

איש לרעהו

לקט אפרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פגדולי ישראל,
על מדות טובות
שפביאות לאהבת
הזולת, הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כא אלול תשע"ב: הדלקת נרות - ירושלים 6:19 תל-אביב 6:35 חיפה 6:26 מוצאי שבת - ירושלים 7:31 תל-אביב 7:33 חיפה 7:33 ר"ת 8:10

פרשת כי-תבוא

"והלכת בדרכיו"

להיות בעלי מדות טובות בין אדם לחברו
וללכת בדרכי ה' ביושר ובחסד וברחמים!

נלמד מהפסוק: "והלכת בדרכיו" (פרק כח"ט)

וכתב החינוך (מצוה תרי"א): שנצטוונו לעשות כל מעשינו בדרך היושר והטוב בכל כוחנו, ולהטות כל דברינו אשר בינינו ובין זולתינו, על דרך החסד והרחמים, כאשר ידענו מתורתנו שזהו דרך השם וזהו חפצו מבריותיו למען יזכו לטובה כי חפץ חסד הוא ועל זה נאמר והלכת בדרכיו.

נאמר (תהלים קיט) "אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'". הפסוק משבח את אותם תמימי דרך שהולכים בתורת ה', שאשרי חלקם, וממשיך הפסוק הבא לדרגה נוספת: "אשרי נוצרי עדותיו בכל לב ידרשוהו" זוהי דרגה גבוהה יותר, אשר בכל ליבם דורשים את ה'". על דרגה זו מוסיף הפסוק הבא: "אף לא פעלו עוולה בדרכיו הלכו". ומשמע שהיא דרגה גבוהה יותר מקודמותיה.

ויש לתמוה: מהי הגדלות המיוחדת הזו שישנה לאותם אלו ש"לא פעלו עוולה ובדרכיו הלכו" יותר מאשר אלו שכבר הגיעו לדרגת ה"הולכים בתורת ה'", וליותר מאלו ש"בכל לב ידרשוהו"?

וביאר הגר"ש שבדרון זצ"ל (בספר לב שלום) דמכאן נלמד, שלא די לו לאדם אשר הולך בתורת ה' ודורש את ה' בכל ליבו, אלא צריך גם לילך בדרכי ה'! ומה הם דרכי ה'? "רחום וחנון ארך אפיים ורב חסד".... וכמו שאמרו חז"ל על הפסוק "והלכת בדרכיו" - הדבק במדותיו של הקב"ה מה הוא רחום וחנון אף אתה....

ומובא מהגה"צ רבי יצחק בלזר זצ"ל (בספרו כוכבי אור): "האדם צריך להיות גיבור לכבוש את יצרו לעשות את הצדק והיושר וכל הפעולות הטובות, אולם זאת לא די כי אף אם יעשה הטוב והישר בכח כבישת היצר, לא יצא עדיין ידי חובתו, כי אם להיות מושל ברוחו לשנות טבעו, ואף אם הוא צדיק חונן ונותן איש חסד ומרבה להטיב, בכל זאת לא הגיע לשלימות האמיתי אלא אם ישנה טבעו להיות רחום וחנון בטבע.

עפי"ז - מוסיף הגר"י - יתבאר לנוכח כי מה שאמרו בגמרא (מסכת סוטה) להלך אחר מדותיו, היינו לעשות פעולות טובות, יהיה בטבע מה שיהיה רחמן או אכזר, עכ"פ צריך להיות מלביש ערומים וגומל חסד. אולם בגמרא שבת אמרו "הוי דומה לו" היינו בחינת מושל ברוחו, להפוך טבעו, להיות רחום וחנון בטבע..

יופין של מדות...

הגאון רבי אברהם גניחובסקי שליט"א (לרפו"ש בתושח"י) מראשי ישיבת טשיבין, היה נוהג כל ליל שבת ללמוד בביתו בחברותא עם אחד האברכים. והנה באחד מלילות השבת הגיע האברך כדרכו ללמוד עם הגר"א גניחובסקי. הוא ניגש לדלת, אך כאן אירעה לו תקלה מצערת: הוא לחץ בשוגג על כפתור הפעמון וקול הצלצול נשמע בבית. אולם לפליאתו של האברך לא ניגש אף אחד לפתוח את הדלת. וגם לא הרב בעצמו כפי שרגיל בכל ליל שבת.

המתין האברך והבין שכנראה, למזלו, לא שמעו את הצלצול המביש. הוא החל לדפוק בדלת מספר פעמים אך עדיין אין קול ואין עונה ואין פותח. האברך לא הרפה מדפיקותיו כי ידע בוודאות שהגר"א גניחובסקי נמצא בביתו.

ואכן לאחר מספר דקות פתח הגר"א את הדלת כשהוא בבגדי שינה... ומראה עצמו כאילו זה עתה התעורר משינה עמוקה... הוא פנה לחברותא בנימה של התנצלות: "אני מבקש סליחה אם נאלצת לדפוק זמן רב בדלת."

מספר האברך כי המחזה הזה היה נראה לו מוזר מאד, שכן מעולם לא קרה לו כדבר הזה שיבוא בליל שבת בשעת ערב מוקדמת והגר"א גניחובסקי יתעורר משנתו בבגדי שינה...

לא היה, איפוא, מנוס מלהגיע למסקנה הפשוטה והברורה: כששמע הגר"א גניחובסקי את הצלצול הבין שאם יפתח מיד את הדלת יגרום צער ובושה לאברך על חילול שבת בשגגה, על כן העדיף הגר"א לבייש עצמו ולהראות שגרדם וממילא לא שמע את הצלצול, ובכך למנוע צער ובושה מהחברותא.

העלון השבועי בחסות

<p>למעלה מ-70 שנות מוניטין של כשרות ואיכות משנת ת"ש פניה"ק ירושלים תובב"א מלון אביב כרמל קירוב</p>	<p>לא מעובד וללא שום תוספות</p>	<p>בשר הקר</p>
<p>שופת טריים יום יום * קישקע אמיתי ואיכותי ממולא לכבוד שבת</p>	<p>שופת טריים יום יום * קישקע אמיתי ואיכותי ממולא לכבוד שבת</p>	

נקיון כפיים והסגת גבול

שלא להכנס לתחומו של רעהו ולא להשתמש בכל אשר לו ללא רשותו! נלמד מהפסוק: "ארור מסיג גבול רעהו" (פרק כז"ז)

ופירש"י: מחזירו לאחוריו וגונב את הקרקע. ונפסק בשו"ע (ח"מ ש"ע): המסיג גבול רעהו והכניס מתחום חבירו בתוך תחומו אפילו מלא אצבע, אם בחזקה עשה הרי זה גזלן, ואם הסיג בסתר הרי זה גנב. ומובא במפרשים שכל מה שמחסר לחברו כגון מקפח פרנסתו, או יורד לאומנותו, או המהפך בחררה. והוא נוטלו, כמבואר בגמרא (קידושין נט.), כל אלו נקראים בדברי חז"ל "הסגת גבול".

מעשה מופלא מספרים חז"ל בגמרא (בבא בתרא יב:): מר בר רב אשי עמד בשוק העיר מחוזה ושמע כי שוטה אחד מכריז שהאמורא החותם בשם טביומי, הוא שיתמנה לראש הישיבה בעיר מחסיא. אמר מר בר רב אשי לעצמו הרי אני רגיל לחתום בשם זה ומכאן שאני אתמנה להיות ראש הישיבה. [שכן אמר ר"י (שם), מיום שחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים וניתנה לשרטים] הלך והגיע למחסיא, אך בנתיים החליטו חכמי הדור למנות לראש הישיבה את רב אחא מדפתי.

ואולם כששמעו החכמים שמר בר רב אשי בא לעירם, שלחו זוג תלמידי חכמים להוועץ עמו ולבקש רשות להמליך את רב אחא. מה עשה מר בר רב אשי? עיכב את השליחים אצלו. שלחו לו זוגות נוספים עד שהתאספו בביתו עשרה ת"ח. אוראז פתח מר בר רב אשי ודרש בפניהם ובכך מינה עצמו לראש הישיבה.

לכאורה מעשה זה תמוה ודורש ביאור: היאך זה ראוי לאחד מגדולי האמוראים להערים על רבנו ו"לחטוף" את המינוי של רב אחא שכבר הוחלט עליו. ומדוע לא חשש מהסגת גבולו של רב אחא, כדן עני המהפך בחררה, שאסור להקדימו?! ואף אם הכרזת השוטה נחשבת כנבואה משמים, אבל הרי "לא בשמים היא" וההכרעה ניתנה לחכמים?

ביאר זאת **החתם סופר**: מכיון שרב אשי היה שם ראש ישיבה, ומכיון שבנו מר בר רב אשי ראוי למלא מקומו מצד חכמתו ויראתו, היה צד לומר שיש לו זכות ירושה קודם לכל אדם. אלא שיש גם צד שני: שלענין הרבצת תורה יתכן שעדיף מי שגדול יותר בחכמה. לפיכך חכמים העדיפו למנות את רב אחא שהיה גדול יותר (אך בשו"ת דבר אליהו כתב ששניהם שקולים היו), אלא שמר בר רב אשי הבין מהכרזתו של השוטה כי מן השמים הסכימו עם הצד שהוא היורש, לכן נהג כפי שנהג, ומינה בדרך זו את עצמו.

רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל ביאר (בספר בן יהודע) באופן הבא: אחרי ששמע מר בר רב אשי מאותו שוטה את הדברים והבין שהנשיאות היא שלו מן השמים, חשש שאם יתמנה אחר, מוכרח שימות בלא עתו כדי לדחותו ממר בר רב אשי, ולהחזיר לו הנשיאות, וכדמצינו במק"א, לכן עשה מר בר רב אשי השתדלות למנות עצמו ובכך להיטיב עם רב אחא ולהצילו מפורענות.

[לעצם השאלה מדוע לא חשש מר בר רב אשי מדין "עני המהפך בחררה", י"ל עפ"י היסוד שכתב הגאון **רבי אלחנן וסרמן** זצ"ל (בנידון של מעשה דומה שהובא בגמרא ב"ב קנא) כי "עני המהפך בחררה", שייך רק כשהוא עצמו בא לבקש את המינוי, לפי"ז, בנידון דידן הרי החכמים מצידם הם שהחליטו למנות את רב אחא ולא הוא עצמו, וממילא לא היה כל מניעה למר בר רב אשי לתפוס קודם].

עפ"י ביאורו של הבן יהודע, יתכן להבין גם את המעשה המובא בגמרא (תענית כא.) על רבי יוחנן ואילפא שיצאו לצורך פרנסתם ובדרך ישוב תחת כותל. באו שני מלאכי השרת. שמע רבי יוחנן שהמלאך אומר: נפיל עליהם הכותל ונמיתם לפי שמניחין חיי עולם ועוסקין בחיי שעה. אמר לו המלאך השני: הנח להם כי אחד מהם עתיד להתגדל בתורה ולהתמנות לראש הישיבה. וכשהוברר לרבי יוחנן שרק הוא שמע דברי המלאך, ואילפא לא שמע, הבין מכך שעליו מדובר וחזר ללמוד תורה.

ויש לתמוה: מדוע לא סיפר רבי יוחנן לאילפא את מה ששמע כדי למנוע ממנו את הסכנה ולהחזירו לתורה? ואם כן סיפר מדוע לא שמע לו? אכן לפי ביאורו של הבן יהודע מובן, שרבי יוחנן הסיק מהעובדה שרק הוא שמע, שזהו סימן שהוא ראוי מן השמים להתמנות, אף שכרגע יתכן שאילפא גדול בחכמה ממנו... וחשש רבי יוחנן שאם יגלה לאילפא מה שלא רצו לגלות לו מן השמים, עלול לתפוס אילפא את המינוי, בצדק מבחינתו, וימות קודם זמנו כדי להדחות מפני רבי יוחנן שאותו העדיפו משמים, וכביאורו של הבן יהודע על רב אחא מדפתי ומר בר רב אשי.

"ללמוד קל-וחומר מהעשבים..."

בתקופה מסויימת השתרש מנהג בישיבתו של הגאון **רבי נתן צבי פינקל** זצ"ל, שכאשר עלה למסור את שיחתו, היתה מתחילה ריצה בין התלמידים כדי לתפוס מקום סמוך למקומו של רבי נתן צבי.

על כך הוכיחם רבי נתן צבי, וגם היה מעיר להם על אשר דוחקים התלמידים איש את רעהו עד שנמצא לפעמים שאחד גובר ודוחק את זולתו ונוטל את מקומו.

והיה רבי נתן צבי מוכיח מהאילנות, שכאשר נבראו במעשה בראשית, לא יצאו בערבוביה, אלא כל אילן גדל במקומו, מרוחק מחברו, כדי לא להכנס בגבול חברו. והעשבים נשאו קל וחומר לעצמם:

"ומה אילנות שאין דרכן לצאת בעירבוביה שהרי גדולים הם וענפיהם מרובים, ואין ראויים לגדול רצופים ותכופים כי אם מפוזרים, אמר הקב"ה "למינהו" - שיצא כל אילן בעצמו בריחוק מחברו שיהא לו היכר. אנו עשבים שרבים אנו ודרכינו לצאת תכופים ומעורבבים, ואם לא יזהר כל עשב לצאת לבד הרי אין אנו ניכרין זה מזה, על אחת כמה וכמה. מיד כל אחד ואחד יצא למינו. פתח שר העולם ואמר: "יהי כבוד ה' לעולם ישמח ה' במעשיו" - שכולם זהירים במצוותיו (עיין גמרא חולין ס.).

והפטיר רבי נתן צבי: על אחת כמה וכמה שעלינו ללמוד קל וחומר מהעשבים ולא לדחוק כל אחד את עצמו למקומו של רעהו.

תנועת המוסר

"היתר מאה רבנים..."

פעם בא רב אחד לביתו של הגאון **רבי חיים סולוביצי'ק** זצ"ל והתלונן כי רב פלוני בא והתיישב בעירו והסיג את גבולו, ועל כן מבקש הוא איפוא, מרבי חיים שישלח מכתב לבני עדתו אשר בו הוא אוסר על אותו רב להורות ולדון...

נענה רבי חיים ואמר לו: "מה אוכל אני לעשות בענין זה, אחרי שכבר יש היתר ממאה רבנים..."

תהה הלה ושאל: "למדנו רבינו ויראה לי איפוא כתוב ההיתר הזה?"

החזיר לו רבי חיים כשהוא מחייך: "מאה רבנים כבר הסיגו איש את גבול רעהו..."

עובדות לבית בריסק

החזקת תורה וחיזוק הדת

לתמוך ולסייע בגוף ובממון, לחיזוק התורה וקיום מצוותיה בעולם!

נלמד מהפסוק: "ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות אותם" (פרק כז-כו)

ואמרו חז"ל בגמרא שלכל אלו ה"ארורים" קדמה הברכה: "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת" ואחר כך אמרו: "ארור אשר לא יקים" (סוטה לז:). ואמרו חז"ל בירושלמי (סוטה פ"ז ה"ד): אפילו למד ולימד, שמר ועשה, והיה סיפק בידו להחזיק [לומדי תורה] ולא החזיק, הרי זה בכלל "ארור". לא למד ולא לימד ולא שמר ולא עשה ולא היה סיפק בידו להחזיק, והחזיק הרי זה בכלל "ברוך".

בספרו (עה"ת) כותב החפץ חיים שפסוק זה כולל ב' עניינים: א) שכל אחד מישראל חייב להחזיק את התורה בממונו, כל אחד כפי כוחו. ב) הקמת דת התורה בכללה, וזה תלוי ביד הבי"ד שיש בידם כח לענין זה. ולאו דוקא ב"ד אלא הוא הדין על כל אחד מישראל, שהוא נשוא פנים בעירו ויש לו הכח לחזק את דת התורה, חל עליו החיוב הזה.

כאשר שר האוצר ביקר פעם אצל רבינו הגרא"מ שך זצ"ל, אמר לו הרב שך את הדברים המאלפים הבאים (הובא במחשבת זקנים): "לכל עם יש תרבות משלו, והאומה צריכה לטפח להרחיב ולגדל את התרבות שלה, כי ללא התרבות הזו אין לה כלום. ומהי התרבות שלנו? האם משחקי האיצטדיון זו תרבותינו? הרי כולנו מאמינים, וגם השר יהודי כמוני, ויודע שיש לנו תורה שניתנה לפני למעלה משלושת אלפי שנה, ומאז לא חסרו ממנה אות ולא הוסיפו עליה כקוצו של יוד. ותורה זו היא ירושה לנו מדור דור, ובזמן קבלת התורה חיו דור המדבר שזכרו את השבטים, והש-בטים זכרו את האבות, והם זכרו את אברהם נח ואדם הראשון, וכל זה מסרו מדור דור, וזוהי התרבות שלנו".

"חושב אני שאביע את דעת כולם במה שאומר שגם אילו היה בא שר האוצר ואומר שהממשלה תחזיק את כל תקציב הישיבות, הייתי הראשון שאומר - לא! ואף אחד לא היה מתנגד, מפני שהתורה שלנו היא נחלת כל העם כולו, והעם כולו צריך להשתתף בזה. זו היא זכותו של העם ולא זכותה של הממשלה. זהו ציפור נפשינו, אלא שיש לנו רשות וזכות לבקש שהתמיכה לא תהיה בזילזול, באופן שנותנים לכל דבר מליונים ועשרות ומאות מליונים, ולישיבות נותנים כל כך מעט".

"איננו רוצים שהישיבות יהיו הטלית והתפילין שזורקים אותם ראשוניים לים, ומורידים אותם לראשונה מהתקציב, אלא זכותינו לבקש תמיכה הגונה יותר, כי לפי המצב היום הרי זה זילזול".

על משמר חיזוק הדת

פעם עמדה על הפרק פרשיה של התייצבות הציבור החרדי על משמר יסודי הדת אשר גרמה לסערה בין שומרי התורה לבין אלו שעדיין לא זכו לכך.

באותה תקופה נסע הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל במונית, וכשהבין הנהג שהנוסע הינו אישיות רבנית מכובדת פנה אליו ואמר לו בטרוניה: "מדוע הרבנים מתקיפים כל דבר... לא נותנים לציבור אחר לחיות... יוצרים פירוד בעם..." נענה רש"ז ואמר שאכן מצער אותו מאד שיש פירוד בעם.

כאשר נעצרה המונית ברמזור אדום הפטיר רש"ז ואמר: "הם לא נותנים לנו לחיות!"... "מי?" שאל הנהג המופתע. "הרמזורים" - השיב רש"ז - "אני רוצה לנסוע והם בולמים אותי".

הופתע הנהג שבעתיים והגיב: "מה אתה אומר רבי?! הרי הרמזורים מצילים חיים! אלמלא הרמזורים, הייתה נוצרת אנדרלמוסיה בכבישים ואנשים היו נדרסים למוות. ח"ו".

אמר לו רש"ז: "אני רואה שכעת אתה מבין..." והמשיך רש"ז להסביר לנהג בטוב טעם ובנועם עד כמה דרוש שיהיו בעם אנשים שיעמדו על המשמר שיבלמו את ההתדרדרות הרוחנית, שכן בלי זה לא ישאר עם ישראל, חלילה. הנהג הנהג בראשו ואמר: "רבי נצחתיני!" **חיכו ממתקים - פב**

מניעת מכשול מרעהו

לא להכשיל זולתו בעבירה או בעצה שאינה הוגנת!

נלמד מהפסוק: "ארור משגה עור בדרך" (פרק כז-יח)

וכתב רש"י: משגה עור - הסומא בדבר ומשיאו עצה רעה. עכ"ל. כיוצא בזה דרשו חז"ל בתו"כ על הפסוק "ולפני עור לא תתן מכשול" מהו לפני עור - לפני סומא בדבר, היה נוטל ממך עצה אל תתן לו עצה שאינה הוגנת לו. וכתב רבינו יונה ז"ל (בספרו שערי תשובה שער ג' נגנד): עוד הוזהרנו מן המקרא הזה להשיא עצה הוגנת לאשר יועץ מבני עמנו, ולא להכשילו בעצה נבערה ולא ייעץ את חברו לפי דרכו וכו'.

מדוע הוציאו חז"ל את המקרא מידי פשוטו ש"לפני עור לא תתן מכשול" הינו ממש! מבאר המהרי"ל דיסקין שאם כן, היה צריך לכתוב "ולפני עור לא תשים מכשול" כשם שכתוב לענין מעקה: "ולא תשים דמים בביתך", ומכיון שכתוב ולפני עור לא תתן מכשול, פירשו חז"ל שלא יתן עצה...

יש מפרשים שמוכיחים מהפסוק עצמו שאין לפרשו כפשוטו: נאמר בו "ויראת מאלוקיך" והיינו שדבר זה אינו מסור לבריות לדעת אם נתכווין לטובה או לרעה אלא מסור להשי"ת בלבד, ואם נפרש הפסוק כפשוטו נמצא שכן מסור לבריות, שהרי הכל רואים כשמוניח מכשול לפני העור.

למען הסר מכשול...

פעם נתבקש עשיר גדול לתרום למוסד מסויים. הסכים העשיר רק בתנאי שהגאון מטשיבין - רבי דב בעריש וויזנפלד זצ"ל יכתוב לו תעודת הוקרה על כך.

שלחו מהנהלת המוסד לשאול את פי הגאון האם יסכים? הסכים הגאון מטשיבין ואמר למשמשו: "תוכל לכתוב מה שתמצא כגון שהוא יחסן ובעל מדות וכדומה לחתום על זה אבל רק תואר אחד אל תכתוב לו - תואר "הרב", כדי שלא יוכל להתשמש בזה כסמיכה.

והנה עשר שנים לאחר מכן פגש המשמש את אחיו של העשיר וסיפר לו לפי תומו את העובדה הזו שאירעה עם אחיו. נדהם האח וסיפר שאחיו היה מוהל ורצה למול גם בבתי חולים אלא ששם ביקשו תעודת סמיכה שהמוהל יהיה גם רב מוסמך. תכנן המוהל לקבל תעודת הוקרה מהרב מטשיבין והיה בטוח שיכתוב לו תואר "הרב" ויוכל להשתמש בזה. אבל הרב מטשיבין לא כתב לו ואז בלית ברירה הלך לאיזה "רב" ושאלו ג' שאלות ונתן לו אותו רב תעודה תמורת 60 דולר...

בצילו חמדתי

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

"הראבי של הקונסוליה"

(במחלקה בה הוא כלל לא הזמין טיסה!) החליט להתקשר אליו. מספר מילות הכרות ונימוסין קדמו לעצם השאלה, הסנאטור נזכר מהר במי מדובר. "אולי אתה יודע מי הוא האחראי על הקונסוליה בירושלים?" שאל

"מי שאחראי על שאר הקונסוליות במזרח התיכון!" השיב הסנאטור.

"כן. אבל מי זה?" תמה מיודענו.

"אני, ידידך הנאמן!..."

ההפתעה הייתה מושלמת. מיודענו לא ציפה לכזו הצלחה. הוא מיהר לספר לו על התקרית בה נכח אישית. הסנאטור נשמע החלטי ומעשי "זה מטופל מידית!"

* * *

שישים דקות בלבד חלפו מאז שיחת הטלפון עם הסנאטור, ועד שיחת הטלפון שהגיעה מהקונסול בירושלים "למה אתה פוגע לי במעמדך?" פתח הקונסול בהתקפה (בצמוד לכלל הוותיק שהיא ההגנה הטובה ביותר...) "מה עשיתי לך שאתה מתלונן עלי בחלונות הגבוהים ביותר!?"

מיודענו הבחין במצוקת הקונסול והחליט לנצלה עד תום: "על מה בדיוק אתה מדבר? אתה רוצה לברר דברים אז בוא ניפגש!" במהלך הפגישה הדחופה שחזר באוזני הקונסול את הביזיון שספג היהודי הירושלמי, ואת התנהגותם הלא תקינה של העובדים.

"אני חייב לרצות את הסנאטור!" הודה הקונסול בפה מלא והשליך את הכדור לכיוונו "אז מה אתה מציע לעשות?"

אני מציע שני דברים - השיב - ראשית; אם אין מניעה חוקית מלהעניק סיוע ליהודי הירושלמי (שפרטיו מצויים אצלי) אזי יינתן לו הסיוע מידית ובאופן מכובד. שנית; מעתה ואילך יקבלו כל הפונים לקונסוליה טיפול הולם ומכובד!

מיותר לציין שהיהודי הירושלמי זומן לקונסוליה וקיבל כל מה שביקש. אך יתירה מכך: מאז ואילך החלו להתקד אצל מיודענו כל מיני בקשות של אנשים שנזקקו לעזרת הקונסוליה. הוא היה מצייד אותם במכתב אישי מ"ראביי שטרן" אל הקונסול שתמיד נענה לבקשותיו.

כל אימת שהיה מיודענו מהרהר בקורות, התפלא לראות כיצד גלגלה ההשגחה את כל המהלך הזה. אך בלב פנימה תמיד ניקר בו החשש: מה יקרה ביום בו יוחלף הקונסול בירושלים? כיצד יוכל להמשיך לעזור לאנשים עם קונסול חדש שלא מכיר אותו ולא חייב לו כלום?

והיום הזה הגיע - מהר מהמצופה!

הקונסול בירושלים הוחלף, אך מיודענו הופתע לקבל הזמנה אישית לטקס חילופי הקונסולים. במהלך הטקס הודיע הקונסול הקודם לקונסול החדש ש"ראביי שטרן" הוא "הראביי של הקונסוליה" וראוי להתייחס לכל מי שמגיע מצויד במכתב ממנו!...

וכך, במשך שנים ארוכות סייע מיודענו למאות איש, בפתרון בעיות מול הקונסוליה האמריקנית בירושלים!

שמו של גיבור הסיפור: הרב שמואל יצחק שטרן זכרונו לברכה. הסיפור הגיע אלינו בעקבות פרסום הסיפור אודותיו בגיליון הקודם.

אם אתה מתגורר בירושלים וזקוק לויזה' לארצות הברית אתה מרגיש פרפרים בבטן... נכון? הרושם של אמריקה כארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות נעצר בפתח הקונסוליה בירושלים - שאף פעם לא הייתה ידידותית יותר מידי ליהודים. "בני דודנו" מרגישים שם יותר 'היימיש' עם הפקידים הערביים בני עמם.

* * *

ביום בהיר הגיע יהודי אל הקונסוליה, ולנגד עיניו התגלה מחזה שזעזע אותו: ניצב שם יהודי ירושלמי עם כל ה"שמונה בגדים" הירושלמיים - שעובדי הקונסוליה (ברובם ערבים) התייחסו אליו בזלזול רב. לא רק שלא כיבדו את בקשתו לקבל ויזה לארה"ב, אלא ממש צעקו עליו והשליכו אותו מהבניין החוצה.

מיודענו לא סבל לראות את ההשפלה ומחה באוזני אנשי הקונסוליה: הלוא כל חטאו שהוא ביקש ויזה! גם אם לא תרצו לאשר לו, מי נתן לכם רשות להשפיל אותו ולזרוק אותו מהבניין? האם הוא מחבל!?"

"אל תתערב!" נענה מיודענו בבוטות על ידי העובדים. "אני אזרח אמריקני" הבהיר "ואני לא מסוגל לראות שנציגי המדינה שלי מתנהגים כך. דווקא לי יש את הזכות להגיד מה שאני רוצה, אך לכם אין זכות להשפיל אזרחים שומרי חוק שבאים לבקש ויזה!"

"אל תתערב! שמעת?" צרח האיש באזניו "לפני שגם אותך נעניף מכאן!"

"ככה!?" נסער מיודענו "מה השם שלך? אני אטפל בזה!!"

מיודענו קלט שלמעשה אין הרבה מה לעשות, ורגע לפני שיעיפו גם אותו לקח את פרטיו האישיים של היהודי הירושלמי שנזרק בבושת פנים והחליט שהוא חייב לעזור לו!

אבל למען השם איך הוא יכול לעזור לו!?"

* * *

כמה חודשים קודם לכן:

מיודענו התרווח במושבו במחלקה הראשונה של המטוס. הוא לא הזמין מקום במחלקה זו, אלא במחלקת עסקים - הפשוטה יותר. אך העומס שנוצר במחלקת עסקים גרמה לחברת התעופה לשדרג אותו למחלקה הראשונה. רגעים לפני שהכורסה הנוחה הפילה עליו שינה עמוקה, שוחח על הא ועל דא עם אזרח אמריקאי שישב לצדו.

הטיסה הארוכה סיפקה לו עוד זמן רב לשוחח עם שכנו על הא ועל דא. מהר מאוד למד שלצדו יושב אדם בעל מעמד בכיר בארה"ב. בתשובה לשאלתו הישירה השיב האיש שהוא מכהן כ'סנאטור' בארה"ב. האיש הגיש לו את כרטיס הביקור "אל תהסס לפנות אלי בכל צורך!" גם מיודענו הגיש לו את כרטיס הביקור שלו, אך היה זה קצת מגוחך לומר לסנאטור "אל תהסס לפנות אלי בכל צורך!..."

הפגישה המקרית הזו צצה בראשו של מיודענו, כאשר חפר במוחו אחר דרך פעולה שתסייע להשיג ויזה ליהודי הירושלמי. אך לא רק ויזה הוא חיפש עבורו: הוא שאף להתנצלות מצד עובדי השגרירות שתשיב לו את כבודו האבוד!

כאשר נזכר בסנאטור שהקב"ה זימן לו פגישה עמו